

ТАКРИЗ

ба автореферати Турсуматова Раъно Аҳмадҷоновна дар мавзӯи «Имконоти педагогии ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (дар асоси маводҳои забони ҳориҷӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01-педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) пешниҳод гардидааст.

Дар замони мусир низоми кунуни маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон раванди мураккаби ислоҳоти худро аз сар гузаронида истодааст. Вобаста ба ин мақсади афзалиятноки ҳама гуна ҷараёнҳои трансформатсионӣ баҳисобгирии ҳарҷӣ бештари талаботи актуалӣ ва перспективии замон дар таълиму тарбияи мактаббачагон, кушода додани қобилиятҳо ва лаёқатмандиҳои ҳар як шахсият, ба вучуд овардани шароити созгор барои ба амал баровардани имкониятҳои таълимии хонанда дар амалия мебошад. Мувоғиқан, тараққиёти минбаъда ва такмили низоми таълими мактабӣ, омӯзиш ва баҳисобгирии таснифҳои фардии хонандагон, дар онҳо ташаккул ёфтани талаботи ангезанокии соҳаи фаъолияти таълими зарур мебошад. Ҳаллу фасли ин масъалаҳо аз илми психологӣ-педагогӣ тақозо мекунад, ки ҷанбаҳои гуногуни фаъолияти инсон ва роҳҳои ташаккули он дар раванди таълим мавриди тадқиқоти ҳаматарафа ва маҷмӯавӣ қарор дода шавад.

Аз ин лиҳоз, омода шудани таҳқиқи диссертационии тақризшаванда баҳшида ба ин масъалаи муҳим ва мураккаби илми педагогика хеле ҷолиби диққат буда, ба таҳқиқоти мубрам ва доги рӯз маҳсуб будани он далолат медиҳад. Муаллиф қайд менамояд, ки амалий намудани таълими ба амалия тамоюлдошта аз ҷиҳати педагогӣ самарабахш ҳоҳад буд, агар:

- муайянъ намудани функцияҳо, коркарди қоидаҳо ва мундариҷаи амалишавии он дар раванди таълим анҷом ёбад;

- имконияти таҳсилотии дидгоҳи ба таълим тамоюлдошта нисбат ба таълими хонандагон ошкор гарданд;
- асосҳои мундариҷавию технологи амалӣ намудани таълими ба амалия тамоюлдошта коркард шаванд;
- таълими ба амалия тамоюлдошта дар заминай алокамандии таълим бо ҳаёт ва муҳит амалӣ гардад.

Таҳлили назарияйӣ, кори таҷрибавӣ-озмоиши, коркарди микдорӣ ва сифатии натиҷаҳои он аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонанлагон бо инобати имконоти асосии педагогӣ ба беҳтар шудани вижагиҳои когнитивии ташакқули психологи хонандагон, афзоишни ангезанокии фаъолияти таълими, ташакқули саводнокии хонандагон оварда мерасонад ва мувоғиқан, фарзияни тадқикотро тасдиқ менамояд.

Боэътимодӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо ва тавсияҳои дар рисола пешниҳод гардида, бо консепсияи илмии педагогӣ, усулҳои назарӣ ва эмперии таҳқиқот, инчунин таҳлили шароит ва натиҷаҳои корҳои озмоиши-таҷрибавӣ, тасдиқи нуктаҳои дар фарзияни таҳқиқот пешниҳод гардида, истифодаи усулҳои таҳқиқоти илмии ба вазифаҳои марҳалаҳои асосии тадқиқот мутобиқ ва таҷрибаи амалии муаллиф таъмин гардидааст.

Аҳамияти назариявии кори диссертационӣ дар он зоҳир меёбад, ки таҳқиқоти мазкур дар самти асоснокии назария ва рушди ғояи муаммо, муқаррар намудани моҳияти усули дарёфт ва ташакқули малакаву қобилияти хонандагони лаёқатманд дар низоми таҳсилоти иловагӣ саҳми муайян мегузорад.

Фарҳангӣ мутаносиби унвонҷӯ имконият додааст, ки ў тибқи шиносномаи ихтисоси 13.00.01-педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) дастгоҳи илмии диссертатсияро таҳия намояд, ки он мавқеи дурустӣ муаллифро нисбати коркарди консепсияи рисола, хусусиятҳои амалигардӣ ва асоснокии натиҷаҳоро инъикос менамояд.

Дар нуктаҳои ба дифоъ пешниҳодшудаи муаллиф ба таври пурмаъно моҳияти консепсияи мазкур дарк карда мешавад. Ба таври умум, консепсия ба қадри кифоя мувоғиқ карда шудааст ва эроди ҷиддиро талаб намекунад. Мазмуни асосии он дар бобҳои диссертатсия густурда шуда, мантиқи ифодагардии маводҳои назарияйӣ ва тавсифи таҳқиқоти эмпирикиро муайян кардааст. Мантиқи мазкури таҳқиқот ба дарки мавқеи ишғолкардаи илмии муаллиф ва фахмидани гояи асосие, ки ҳамчун пояи базавии коркарди консепсияи педагогии муаллиф гузашта шудааст, имконият медиҳад.

Дар асоси гуфтаҳои болоӣ хулоса кардан мумкин аст, ки диссертатсияи Турсуматова Р.А. кори таҳқиқотии мустақилона анҷомёфтаи илмиву таҳассусӣ буда, ба талаботи Низомнома оид ба “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ”-и КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ гардидааст, пурра ҷавобгӯй буда, муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01-педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) сазовор аст.

Номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи
фанҳои гуманитарии Донишгоҳи давлатии
молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Сабуров Убайдулло
Садуллоевич

Сурога: 734067, Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, к.Нахимов 64/14.
Тел. (99273)231-02-01, 93-555-62-64
Факс: (99273)231-08-37. tgeu.tj

Имзои У.С. Сабурово тасдиқ менамоям.
Сардори ШК ва КМ ДДМИТ
30.08.2022

Шарипов У.А.

